

Aprobat la sedinta catedrei
din
proces verbal nr.....
Şef catedra

Universitatea de Stat “A.Russo”
Facultatea Pedagogie, Psihologie, Asistenta Sociala
Anul universitar 2009-2010

Devianța școlară

Informații despre titularul de curs:

Nume: Inga Putina

Titlu științific :magistru în psihologie, doctorandă

Informații de contact:e-mail: ingaputina@mail.ru.

Orar consultații: Marti, 12.40-14.00

1.Locul si rolul disciplinei in contextul conceptiei formarii specialistului

Disciplina este predistinată studenților învățământului cu frecvență la zi, ciclul II, masterat, specialitatea Didactica Biologiei. Cursul dat vine să întregască pregătirea profesională a studenților masteranzi prin informarea generală și familiarizarea cu conceptul de devianță școlară ca formă a comportamentului deviant. Disciplina este orientată spre perfecționarea specialiștilor prin înțelegerea *cauzalității* devianței școlare din perspectivă sociologică, psihologică, culturologică și pedagogică. Devianța școlară este un fenomen actual care se prezintă în forme diferite și cu semnificații diferite celor care îl pun în evidență. Prin conținutul, dar mai ales prin consecințele sale, acest fenomen poate afecta în mod serios calitatea învățământului în acele instituții școlare în care va scăpa de sub control. Astfel angajarea în realizarea unor demersuri pe linia *prevenirii și diminuării* comportamentelor deviante constituie unul din obiectivele majore în formarea profesională a studenților masteranzi în cadrul disciplinei date.

2.Repartizarea orelor conform planului de studii

Denumirea disciplinei/specialitatea			Devianța școlară					
Forma de invatamint	sem	Nr. credite	Total ore		Ore prelegeri	Ore seminare	Ore laborator	Forma evaluare
			auditoriale	St.ind.dir.				
Cu frecventa la zi, ciclul II, masterat	I		28		14	14	-	examen

3. Descrierea disciplinei:

a). Competențe :

Cunoaștere și înțelegere

- cunoaște asumptiile principalelor modele generale și specifice ale devianței școlare;

- argumentează mecanismele postulate de abordările teoretice din domeniul devianței școlare;
- cunoaște modalități de intervenție pentru reducerea și combaterea anumitor comportamente deviante în mediul școlar ;
- diferențiază mecanismele și factorii care determină comportamentul deviant în mediul școlar.

Explicare și interpretare

- explică și ilustrează diferențele dintre formele de manifestare a comportamentului deviant
- explică dificultățile legate de profilaxia și intervenția practică în cazul comportamentelor deviante școlare;
- interpretează și argumentează modul în care nivelul de cunoaștere a strategiilor de profilaxie este în concordanță cu rezultatele activității;

Instrumental – aplicative

- proiectează strategii de lucru cu persoanele ce manifestă devianță școlară;
- exersează tehnici de modificare a comportamentelor deviante în cadrul școlii ;

Atitudinale

- dezvoltă o atitudine responsabilă față de persoanele cu comportament deviant școlar;
- se angajează în analiza critică a strategiilor de lucru cu elevii ce manifestă comportament deviant școlar ;
- respectă strict normele deontologice în activitatea profesională și se angajează continuu în dezvoltarea personală și profesională.

b) Conținutul cursului:

Devianța școlară. Delimitări conceptuale. Etiologia devianței școlare. Formele de manifestare a devianței școlare: copiatul , fuga de la școală, absenteismul școlar, abandonul școlar, vandalismul școlar, violența în școală, toxicomania la elevi, suicidul. Strategii de prevenție și intervenție în devianța școlară: prevenția primară, secundară, terțiară în cazul devianței școlare

c) Strategii didactice :

Curs: expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată

Seminar: dezbateri, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, sinteza cunoștințelor, studiu de caz

4. Distribuirea modulară a cursului

N d/r	Unitatile tematice ale cursului	Nr. de ore				
		prelegeri		sem		lab
		aud	li.dir	aud	Li.dir	
1.	<p>Devianța școlară. Delimitări conceptuale</p> <ul style="list-style-type: none">- Noțiunea de comportament deviant. Raportul dintre normal și patologic în definirea devianței.- Concepte corelate devianței școlare- Coraportul devianța școlară-delincvență juvenilă- Evoluția fenomenului de devianță școlară <p>Aplicații și teme de reflecție:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Cum comentați caracterizarea făcută comportamentului deviant în Dicționarul de psihologie socială ca fiind „o distanțare semnificativă de la normele sociale stabilite pentru statutul respectiv”?2. Identificați și analizați funcțiile și disfuncțiile devianței în viața societății.3. Realizați o analiză comparativă a conținutului următoarelor concepte: „devianță școlară”, „inadaptare școlară” și „rezistență școlară”5. Comentați următorul text și precizați semnificația sa psihosociologică: „Criteriul	4		2		

	<p>major al devianței este reacția pe care o provoacă mustrare aspră, sarcasm, condamnare, denunțare, izolare, ostracizare, tratament obligatoriu, privare de libertate, execuție. (...) Când un act judecat altădată ca deviant nu mai provoacă reacții, înseamnă că a încetat să mai fie deviant. Noțiunea de devianță nu poate fi înțeleasă în afara interacțiunii deviantului cu aceia care îi judecă”</p> <p>6. . Elaborați un eseu de minim 50 de rânduri cu tema „Devianța și integrarea socială”</p>					
2.	<p>Etiologia devianței școlare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Devianța școlară și mediul familial. Erori în socializarea primară în familie și efectele asupra adaptării școlare - Inadaptarea școlară și conduitele deviante. Socializarea în școală, rolul grupului școlar în socializare, grupul neformal și devianța școlară. - Cauze ale devianța școlară raportate la personalitatea elevilor <p>Aplicații și teme pentru reflecție:</p> <p>1.. Elaborați cel puțin patru argumente care să demonstreze prevalența delicvenței în familiile dezorganizate.</p> <p>2. Realizați un studiu de caz pe tema „Incidența familiei asupra devianței școlare a copilului” pornind de la o situație reală observată de dumneavoastră.</p> <p>3. Enumerați și analizați cel puțin 3 argumente în sprijinul afirmației: „Orice conduită de devianță școlară presupune implicit o formă de inadaptare”</p> <p>4. Comentați principalele cauze ale devianței școlare legate de disfuncționalitățile procesului de învățământ.</p> <p>5. Elaborați un eseu pornind de la aprecierea: „fenomenul de dezadaptare școlară poate fi</p>	4		2		

	consecința unor greșeli didactice ale educatorilor”.					
3.	<p>Formele de manifestare a devianței școlare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Copiatul - Fuga de la școală - Absenteismul școlar - Abandonul școlar - Vandalismul școlar - Violența în școală - Toxicomania la elevi - Suicidal <p>Aplicații și teme pentru reflecție:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizați o analiză cauzală a principalelor forme de devianță școlară. 2. Analizați manifestările de devianță școlară prin prisma „mecanismelor de apărare” ale individului. 3. Identificați principalele modalități prin care profesorul poate preveni situațiile de absenteism și abandon școlar. 4. Realizați un studiu de caz cu tema „Consecințele nefaste ale toxicomaniei în mediul școlar”, pornind de la o situație reală cunoscută de Dvs. 5. Elaborați un eseu pornind de la afirmația: „Absenteismul constituie o formă de agresiune pasivă împotriva școlii”. 6. Realizați un comentariu care să exprime opinia Dvs. cu privire la fenomenul de „violență ascunsă” și la modalitățile de prevenție a acesteia. 	4		6		
4.	<p>Strategii de prevenție și intervenție în devianța școlară</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dificultăți în diminuarea devianței 	2		4		

	<p>școlare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tipologia măsurilor de diminuare a devianței școlare - Prevenția primară în cazul devianței școlare - Prevenția secundară în cazul devianței școlare - Prevenția terțiară sau intervenția <p>Aplicații și teme pentru reflecție:</p> <p>1. Comentați și apreciați valoarea de adevăr a următoarei afirmații: „Contextul anomic specific sistemului educativ este o consecință particulară a relației școală-comunitate” (C. Neamțu, 2003, p. 262).</p> <p>2. Analizați posibilitatea utilizării de către școală a parteneriatului cu părinții în vederea prevenirii devianței școlare a elevilor</p> <p>3. Realizați un comentariu cu privire la rolul programelor sociale, economice și culturale elaborate la nivelul societății în diminuarea factorilor delictogeni.</p> <p>4. Imaginați-vă un caz de devianță școlară în soluționarea căruia se verifică valoarea de adevăr a aserțiunii: „Intervențiile corective trebuie să fie individuale”.</p> <p>5. Elaborați un eseu cu tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Particularitățile relației cauzale în domeniul devianței școlare”; - „Interacțiunea pozitivă părinți-copii – condiție esențială în realizarea unei bune adaptări școlare”. 					
	Total	14		14		

5. Bibliografia

1. Adler, A., Psihologia copilului greu educabil, Editura IRI, București, 1992

2. Banciu, D., Control social și sancțiune socială, Editura Victor, București;
3. Bauman, L., Richie, R., Adolescenții o problemă, părinții un necaz, Editura Antet, Oradea, 1995.
4. Băban, A., (coord.), Consiliere psihopedagogică. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere Editura Universitatii, Cluj-Napoca, 2001
5. Boncu, St., Devianța tolerată, Editura Univ. Al. I. Cuza, Iași, 2000
6. Boudon, R. (coord.), Tratat de sociologie, Editura Humanitas, București, 1997.
7. Ciofu, C., Interacțiunile părinți-copii, Editura Medicală Amaltea, București, 1999
8. Crețu, E., Probleme de adaptare școlară, Editura ALLEDUCATIONAL, București, 1999
9. Cucuș, C., Minciună, contrafacere, simulare, Editura Polirom, Iași, 1997
10. Doise, W., Deschamps, J. - C., Mugny, G., Psihologie socială experimentală, Editura Polirom, Iași, 1996
11. Dragomirescu, V. T., Psihologia comportamentului deviant, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976.
12. Ferréol, G., (coord.), Adolescenții și toxicomania, Editura Polirom, Iași 2000
13. Ionescu, I., Sociologia școlii, Editura Polirom, Iași, 1997
14. Neamțu, C. Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor. Polirom: Iași, 2003.
15. Neculau, A., (coord.), Analiza și intervenția în grupuri și organizații, Editura Polirom, Iași, 2000
16. Ogien, A., Sociologia devianței, Editura Polirom, Iași, 2002
17. Petcu, M., Delicvența. Repere psihosocial, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1999
18. Preda, V., Profilaxia delicvenței și reintegrarea socială, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1998
19. Preda, V., Delicvența juvenilă. O abordare multidisciplinară, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1998.
20. Racu, I., Vîrlan, M. Activitatea de psihocorecție cu preadolescenții cu comportament deviant. USM: Chișinău, 2002.
21. Rădulescu, S., Voicu, M., Introducere în sociologia devianței, Editura Științifică și Enciclopedică, București
22. Rădulescu, S., Sociologia devianței, Editura Victor, București, 1998.
23. Rădulescu, S., Devianță, criminalitate și patologie socială, Editura Lumina Lex, București, 1999.

24. Selaru, M., Drogurile, Editura Semne, Iași, 2002

25. Soitu, L., Havărneanu, C., (coord.), Agresivitatea în școală, Editura Institutul European, Iași, 2001

26. Turliuc, M., , Psihosociologia comportamentului deviant, Iasi2007

6. Lucrul individual dirijat

Timpul total (ore pe semestru) al activităților de studiu individual dirijat pretinse studentului			
1. Descifrarea și studiul notițelor de curs		8. Pregătire prezentări orale	
2. Studiu după manual, suport de curs		9. Pregătire examinare finală	
3. Studiul bibliografiei minimale indicate		10. Consultații	
4. Documentare suplimentară în bibliotecă		11. Documentare pe teren	
5. Activitate specifică de pregătire Seminar și/sau laborator		12. Documentare pe INTERNET	
6. Realizare teme, referate, eseuri, traduceri etc.		13. Alte activități	
7. Pregătire lucrări de control		14. Alte activități	
TOTAL ore studiu individual (pe semestru)			

7.Evaluare :

Nota finală se compune din nota la examen și nota pentru activitate pe parcursul semestrului și de seminar.

8. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

- Activitățile solicitate studenților pentru evaluarea pe parcurs intră obligatoriu în nota finală. Sarcinile de lucru pe parcursul semestrului trebuie predate la termenele fixate de către cadrul didactic și comunicate din timp. Lucrările (proiectele, referatele, etc.) predate după termenul fixat nu se iau în considerare.
- Fraudarea examenului sau a sarcinilor de lucru de pe parcursul semestrului se penalizează
- Discuțiile sau colaborările în timpul examenelor se sancționează cu nota 1. Nepredarea lucrării scrise de către un student care se prezintă la examen este sancționată cu nota 1.
- Contestarea notei primite la examen se face în scris, în termen de 48 ore de la afișarea rezultatelor. Nota finală la disciplina respectivă este cea obținută în urma contestației.

Chestionar
pentru cursul universitar „**Devianța școlară**”
specialitatea Didactica Biologiei

autor: **asist. univ. Inga Putina**

1. Coraportul normă-comportament deviant-delinvență.
2. Devianța școlară – conținut și semnificație.
3. Relația dintre familia dezorganizată și delicvența juvenilă.
4. Relația dintre controlul parental și devianța școlară.
5. Relația profesor-elev și inadptarea școlară.
6. Relația dintre modelele de predare-învățare și devianța școlară
7. Rolul grupului neformal în etiologia devianței școlare.
8. Devianța școlară și adolescența
9. Fobia școlară și conduita deviantă.
10. Relația dintre eșecul școlar și devianță.
11. Motivația învățării și devianța școlară
12. Violența determinată de conflictul elev-adult
13. Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire.
14. Violența școlară – cauze și modalități de prevenire.
15. Absenteismul școlar – cauze și modalități de prevenire.
16. Fuga de la școală – cauze și modalități de prevenire.
17. Copiatul – formă specifică de manifestare a devianței școlare
18. Vandalismul școlar – cauze și modalități de prevenire.
19. Toxicomania în școală – specific și modalități de prevenire.
20. Suicidul la elevi – cauze și modalități de prevenire
21. Importanța coordonării școală-familie pentru diminuarea devianței școlare.
22. Rolul pedagogului în diminuarea absenteismului și abandonului școlar.
23. Rolul pedagogului în prevenirea consumului de droguri în școală.
24. Rolul pedagogului în prevenirea cazurilor de suicid la elevi.
25. Inadptarea școlară – cauze și modalități de prevenire.
26. Prevenția primară în cazul devianței școlare.
27. Prevenția secundară în cazul devianței școlare.
28. Competența psihopedagogică a profesorului și devianța școlară.